

הרשתות החברתיות כמקור ביטוי והשראה למבצעי הפיגועים: המקרה של נהאד ראא'ד ואכד, שיחד עם חברו ביצע פיגוע ירי לעבר כוח צה"ל בצפון השומרון.

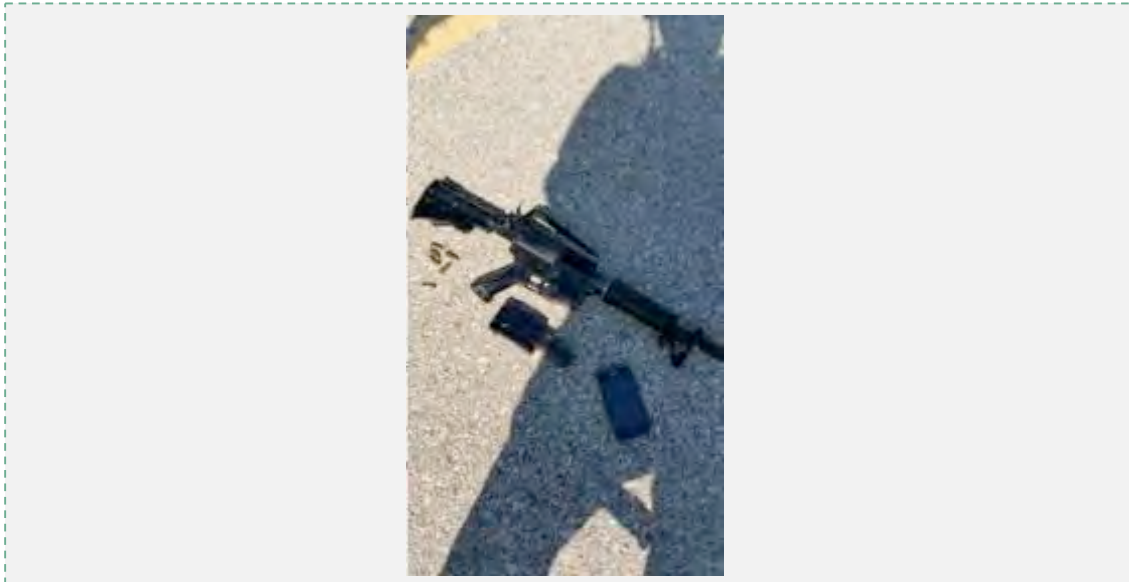

תמונה אשר נהאד ואכד העלה בפייסבוק ב-29 בספטמבר 2015 ובה נכתב: "זאת ילדותי. קחו אותה ממני במתנה...רק!! תביאו לי רובה". בפוסט עצמו נכתב: "קחו אותה [את ילדותי] ממני במתנה"¹. פיגוע הירי בו השתתף נהאד ואכד נעשה שימוש ברובה M-16.

מאפיינים כללים של הפיגוע

1. ב-14 בפברואר 2016 בשעות הבוקר הגיעו שני צעירים פלסטינים לקרבת גדר הביטחון באזור הישוב חנינית, שבצפון השומרון. הם החלו ליידות אבנים לעבר גדר הביטחון במטרה "למשוך" למקום כוח צה"ל כדי לבצע נגדו פיגוע ירי. השניים זוהו ע"י תצפית צה"ל, אשר שיגר הכוח למקום. בסביבות השעה 11:00, כשהגיע הכוח למקום, נורתה לעברו אש. כח צה"ל השיב באש, שכתוצאה ממנה נהרגו השניים. אחד מהשניים היה חמוש ברובה M-16 והשני בסכין.

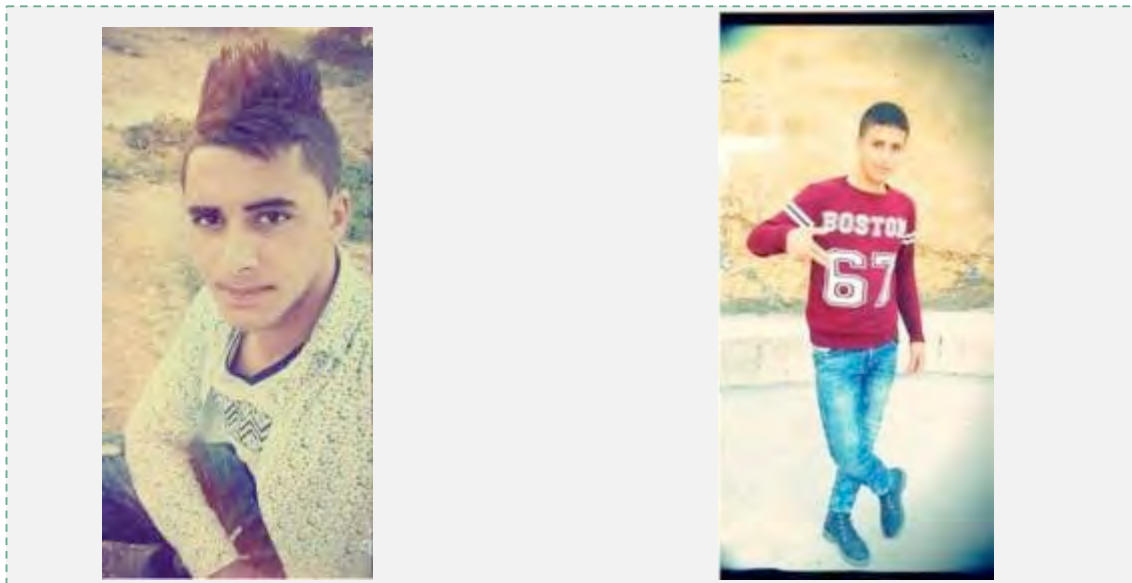
¹ הדמות האוחזת ברובה מזכירה את דמותו של חאנדלה פרי עטו של הקריקטוריסט נאג'י עלי, שנרצח בלונדון. חאנדלה הינו ילד פלסטיני פליט, שדמותו הפכה לסמל למאבק הפלסטיני. אולם דמותו המקורית של חאנדלה מחזיקה במאזניים (מאזני צדק) בעוד שהדמות המופיעה בתמונה אוחזת ברובה, סמל למאבק המזויין.

הרובה, שנמצא אצל אחד מהמחבלים (דף הפייסבוק של שהאב, 14 בפברואר 2016).

שני המחבלים, שביצעו את הפיגוע

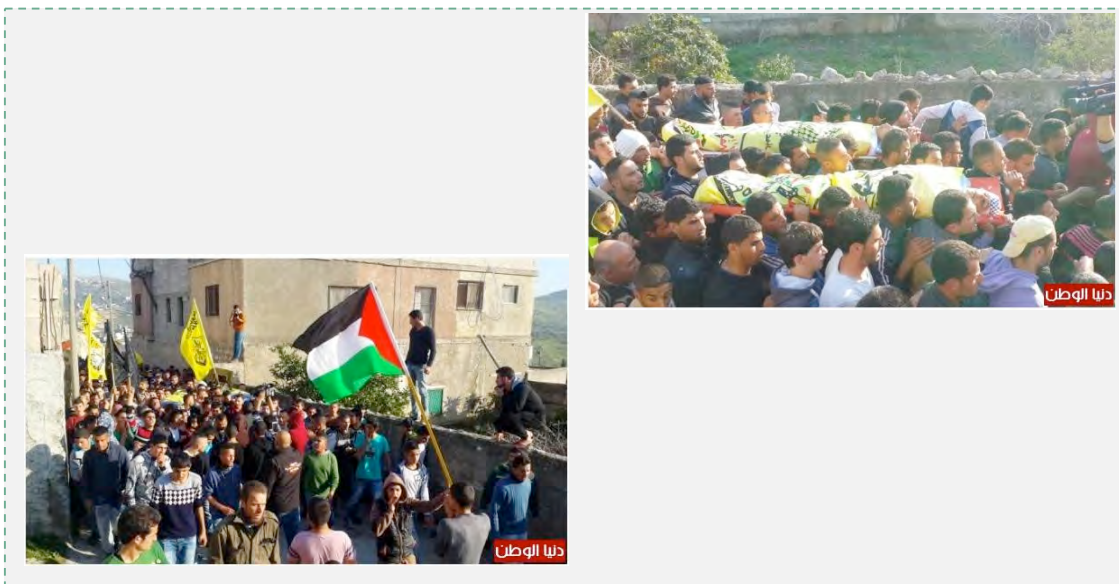
2. שני המחבלים, שביצעו את הפיגוע, הינם נהאד ראא'ד ואכד ופואד מרואן ח'אלד ואכד. השניים הינם בני 15, תלמידי כיתה י', בני דודים מהכפר אלערקה (מערבית לג'נין, בקרבת הישוב חנינית). חמאס, הפתח והג'יהאד האסלאמי בפלסטין פרסמו כרזות אבל על מותם אולם לדברי חבריהם לא השתייכו השניים לארגון כלשהו. מדף הפייסבוק של נהאד ואכד עולה, כי הוא הרבה להשתתף בעימותים אלימים עם חיילי צה"ל.

מימין: פואד ואכד (דף הפייסבוק שהאב, 14 בפברואר 2016). משמאל: נהאד ואכד (דף הפייסבוק של נהאד ואכד, 1 בפברואר 2016).

3. ב-14 בפברואר 2016 נערכה בכפר אלערקה הלוויה המונית לשני המחבלים. גופותיהם נעטפו בדגלי פתח צהובים. המשתתפים הניפו דגלי פתח וקראו להגיב על "פשעי ישראל" ו"לבוא עמה חשבון"

(דניא אלוטן, מען, 14 בפברואר 2016). במהלך הלוויה נראו צעירים, שהניפו שלטי אבל מטעם הג'יהאד האסלאמי בפלסטין (ראו להלן).

מימין : הלווית שני המחבלים בכפר אלערקה. גופותיהם נעטפו בדגלי פתח צהובים. משמאל : משתתפי הלווית המחבלים בכפר אלערקה מניפים דגלי פתח צהובים (דניא אלוטן, 14 בפברואר 2016)

מימין: הודעת האבל, שפרסמה חמאס, על מותם של שני "שהידים של פלסטין" (דף הפייסבוק של חמאס בשכם, 14 בפברואר 2016). משמאל: הודעת האבל, שפרסמה תנועת פתח בג'נין, על מותם של שני השהידים (דף הפייסבוק, שנפתח לזכר נהאד ופואד ואכד, 14 בפברואר 2016).

צעירים פלסטיניים מניפים שלט אבל מטעם הג'האד האסלאמי בפלסטין על מותם של פואד ואכד ונהאד ואכד (דניא אלוטן, 14 בפברואר 2016).

השימוש שעשה נהאד ואכד בדף הפייסבוק

4. שני המחבלים, אשר ביצעו את פיגוע הירי, עשו שימוש בפייסבוק. דף הפייסבוק של פואד ואכד לא היה פעיל ביותר והוא נהג להעלות פוסטים פעם בשבועיים-שלושה. לעומת זאת דף הפייסבוק של נהאד ואכד וחברו לפיגוע, היה פעיל מאוד. הופיעו בו ביטויי תמיכה בשהידים, רצונו של נהאד ואכד לנהיגה לשהיד, בקשה מאלוהים להגיע לגן העדן ושאיפה להיכנס להיסטוריה של העם הפלסטיני.

5. דף הפייסבוק של נהאד ואכד מהווה דוגמא נוספת לתפקידן של הרשתות החברתיות במתקפת הטרור הנוכחית כפלטפורמה להעלת רחשי ליבם וכמקור השראה למפגעים (בעיקר לצעירים שבהם). השוואת דף הפייסבוק של נהאד ואכד, לפוסטים שהועלו ע"י מחבלים אחרים בשבועות האחרונים של מתקפת הטרור הנוכחית, מעלה כמה נקודות דימיון:

א. **ביטוי לרצון להקריב את החיים:** דפי הפייסבוק של נהאד ואכד, ושל מחבלים נוספים, מלאי ביטויים אודות הרצון להקריב את חייהם ולהנהיג לשהידים (נהאד ואכד: "שתתבייש האם... אם לא יהיה לה... בן שהיד", 7 בפברואר 2016).

ב. **רציפות בהעלאת פוסטים:** נהאד ואכד העלה פוסטים, שאותם ניתן (בדיעבד) לקשר לתהליך "הבשלת" רעיון הפיגוע. פוסטים דומים הועלו ע"י מחבלים פלסטינים נוספים, במשך שבועות ולעתים גם חודשים לפני הפיגוע (נהאד ואכד: "צהלהל רובה והער את הישנים, ואמור להם, שבלי דם פלסטין לא תחזור", 24 באוקטובר 2015).

ג. **צילומים ואיזכורים של אמצעי לחימה:** בפוסטים שהעלה נהאד ואכד, ושהעלו מחבלים נוספים, מופיעים צילומים או אזכורים של רובים ושל אמצעי לחימה נוספים (ב-16 באוגוסט 2015 העלה נהאד ואכד צילום (כנראה שלו) אוחז ברובה ובו נכתב: "הרם ראשך.. זה הנשק שלך").

ד. **מחבלים הרוגים כמודל לחיקוי:** נהאד ואכד העלה תמונה של המחבל **פאדי עלון**, שנהרג ב-4 באוקטובר 2015 בעת ביצוע פיגוע דקירה בירושלים. בדפי הפייסבוק של מחבלים אחרים הופיעו ביטויי הזדהות עם שהידים, שנפלו במתקפת הטרור הנוכחית, ואשר שימשו עבורם כמודל לחיקוי וכמקור השראה.

ה. **לגיטימציה דתית או סמי-דתית למוות:** במקרה של נהאד ואכד הופיע פסוק מהקוראן, שנעשה בו שימוש רב במהלך האינתיפאדה השנייה, המתייחס לשכם של השהידים לאחר מותם ("...אל תחשיבו את אלה, שנהרגים למען אלה כמתים, אדרבא- הם חיים במחיצת ריבונם ומקבלים את שכרם"). במקרים קודמים נעשה ע"י מחבלים שימוש באימרה הנפוצה באינטרנט וברשתות החברתיות, המתייחסת ל"דברים שבאים מן השמיים.. כמו גשם, כמו מזל.. כמו מוות".

נספח ולקטי מידע קודמים

6. על הבשלת רעיון הפיגוע, כפי שהוא משתקף בדף הפייסבוק של נהאד ואכד, **ראו נספח**.

7. על הבשלת הרעיון לבצע פיגוע, כפי שהוא משתקף בדפי הפייסבוק של מבצעי פיגועים בשבועות האחרונים, ראו לקטי מידע קודמים:

א. "פיגוע הירי והדקירה בשער שכם מהווה המשך למספר פיגועים המסמנים "עליית מדרגה" ברמת המורכבות והתעוזה של מתקפת הטרור הנוכחית" (9 בפברואר 2016).

ב. הרשתות החברתיות כמקור השראה וחיקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של אמג'ד ג'אסר סכרי, פעיל במשטרה הפלסטינית, שביצע את פיגוע הירי בבית-אל" (3 בפברואר 2016).

ג. "הרשתות החברתיות כמקור השראה וחיקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של עבאדה אבו ראס, המחבל שביצע את הפיגוע הדקירה בגבעת זאב" (31 בינואר 2016).

ד. "פיגוע הדקירה בבית חורון מהווה "עלית מדרגה" מבחינת המורכבות היחסית והתכנון המוקדם" (27 בינואר 2016).

נספח

הבשלת רעיון הפיגוע, כפי שהיא משתקפת בדפי הפייסבוק של נהאד ואכד

1. עיון בדפי הפייסבוק של נהאד ואכד **ממחיש פעם נוספת** את הלך הרוח בקרב הצעירים הפלסטינים, הממלאים חלק מרכזי במתקפת הטרור הנוכחית. בדפי הפייסבוק שלו שבו והופיעו, החל מתחילת מתקפת הטרור ואף כמה שבועות לפניו, **ביטויי שבח לשהידים והתבטאויות על רצונו להקריב את ילדותו, להיהפך לשהיד, להגיע לגן עדן ולהיכנס להיסטוריה של העם הפלסטיני**. בפרטי המידע בדף הפייסבוק שלו הוא כתב את המשפט הבא: **"הגשתי התפטרותי מעולם, שאין בנמצא בו אדם הראוי לאמון"**.

2. להלן דוגמאות מפוסטים שהעלה נהאד ואכד על פי סדר כרונולוגי:

א. ב-7 בפברואר 2016, שבוע לפני מותו, העלה נהאד ואכד פוסט עם תמונות שלו ובו כתב: **"אנחנו העם... שתבייש האם... אם לא יהיה לה.. בן שהיד"**².

² **שהיד** הינו מונח אסלאמי קלאסי, המתייחס למי שנפל בקרב למען אלה, לרוב באקט של הקרבה עצמית בשדה הקרב, כחלק ממלחמת הקודש (ג'האד). בהקשר לעימות הפלסטיני-ישראלי שהיד הינו כל מי שמצא את מותו בעת העימות, בין אם בפעולה יזומה שלו ובין אם, שלא בפעולה יזומה.

ב. ב-19 בינואר 2016 כתב נהאד ואכד: "רק בפלסטין.. בוקר של שהאדה [מות קדושים למען אללה]...אללה ירחם על כל השהידים... באמת ננצח".

ג. ב-19 בנובמבר 2015 העלה נהאד ואכד תמונה שלו, ככל הנראה מעצרת בה השתתף, ורשם: "הרם ראשך...אתה פלסטיני".

ד. ב-30 באוקטובר 2015, העלה ואכד תמונה של מסגד אלאקצא, שעליה נכתב: "אנחנו לא נכתוב את ההיסטוריה...ההיסטוריה תכתוב אותנו...אנחנו בני פלסטין... והכול ידעו". חתום "אבו שהיד" (אבי שהיד).

ה. ב-24 באוקטובר 2015, העלה נהאד ואכד פוסט בו נכתב: "צהלהל רובה והער את הישנים, ואמור להם, שבלי דם פלסטין לא תחזור". על צווארו של נהאד ואכד נראה תליון של פלוגות ירושלים, הזרוע הצבאית של הג'יהאד האסלאמי בפלסטין, אך להערכתנו הדבר אינו מעיד על השתייכותו לארגון.

1. ב-8 באוקטובר 2015 העלה נהאד ואכד תמונה שלו יחד עם חבר שאינו מזוהה, כשהם רעולי פנים. על התמונה נכתב: "בקבוק תבערה הוא אקדחי... ונשקי הוא אללה הוא אכבר".

2. ב-4 באוקטובר 2015 העלה נהאד ואכד תמונה של המחבל פאדי עלון מעיסאויה, אשר ביצע באותו היום פיגוע דקירה ברחוב הנביאים בירושלים ונהרג מירי שוטרים לעברו. בתמונה נכתב בערבית: "אמרו לי: אל תמהר! הכיבוש יהרוס את ביתך ויסלק (ממנו) את בני משפחתך. אמרתי להם: טוב. כבר בניתי להם ארמון בגן העדן (על החתום): השיד. בתגובה לכך הגיב נהאד ואכד: "היכן היא השאהדה [מות קדושים למען אללה]..." (דף הפייסבוק של נהאד ואכד, 4 באוקטובר 2015).

ח. ב-4 באוקטובר 2015 העלה נהאד ואכד תמונה של עימותים בין פלסטינים לכוחות צה"ל, שעליה נכתב: "פרצה האינתיפאדה". בפוסט שצורף נכתב: "צעירי פלסטין, שאלוהיכם שמח".

ט. ב-29 בספטמבר 2015 העלה נהאד ואכד תמונה בה נכתב בערבית: "זאת ילדותי, קחו אותה ממני במתנה...רק!!! תביאו לי רובה". בפוסט נכתב: "קחו אותה [את ילדותי] ממני במתנה".

י. ב-19 בספטמבר 2015 (כחמישה ימים לאחר פרוץ מתקפת הטרור הנוכחית) העלה נהאד ואכד סרטון ובו נראים עימותים אלימים בין פלסטינים לכוחות צה"ל.

יא. ב-15 בספטמבר 2015, יום לאחר תחילת מתקפת הטרור הנוכחית³, העלה נהאד ואכד שתי תמונות בהן נכתב: "שאיפתי הגדולה ביותר (להיות) בגן העדן שלך ריבון העולמים", "אתה שואל אותי על האושר?! אספר לך על גן עדן הממתין לבעלי כוח הסבל" (דף הפייסבוק של נהאד ואכד, 15 בספטמבר 2015).

³ את תחילתה של מתקפת הטרור הנוכחית ניתן לדעתנו לראות בידיו האבנים לעבר מכוניתו של אלכסנדר לבלוביץ, סמוך לארמון הנציב, שהבידא למותו (14 בספטמבר 2015).

יב. ב-10 בספטמבר 2015 העלה נהאד ואכד את הפוסט הבא: "המילים היפות ביותר: אל תחשיבו את אלה, שנהרגים למען אלה כמתים, אדרבא- הם חיים במחיצת ריבונם ומקבלים את שכרם"⁴.

יג. ב-4 בספטמבר 2015 העלה נהאד ואכד 10 צילומים ממהלך עימותים עם חיילי צה"ל ופוסט בו הוא קרא לצעירים לצאת ולהתעמת עם כוחות צה"ל.

⁴ המדובר בפסוק מהקוראן, שנועד לעודד מות קדושים למען אלה (סורת אלעמראן, פסוק 169) בפסוק זה נעשה שימוש רב ע"י המחבלים ושולחיהם במהלך האינתיפאדה השנייה על מנת לעודד מחבלים לבצע פיגועי הקרבה והתאבדות. לשהיד על פי המסורת האסלאמית הקלאסית, מובטחות טובות הנאה רבות ובתוכן חיים ברקיע השביעי במחיצת אלה ובמחיצת הנביא מוחמד והצדיקים.

ד.ב-19 באוגוסט 2015 העלה נהאד ואכד פוסט בו שיתף סרטון, שכותרתו: "מה אחרי המוות?!" בסרטון הושמעו דרשות של שני אנשי דת סעודים, אחד מהם סלפי המעורב במימון טרור, יאסר אלדוסרי וח'אלד אלארשד⁵. בפוסט נכתב: "מה אחרי המוות...אין אלוהים מלבד אללה ישתבח הבורא... אלוהים, הכנס אותי לגן העדן שלך".

טו. ב-16 באוגוסט 2015 העלה נהאד ואכד צילום (כנראה שלו) אוחז ברובה, שבו נכתב: "הרם ראשך...זה הנשק שלך".

⁵ ח'אלד אלארשד הינו איש דת סלפי סעודי, יליד 1970. נידון בשנת 2005 בסעודיה ל-15 שנות מאסר בגין מימון טרור. הוא עדיין כולא במאסר בסעודיה. אשתו מנהלת קמפיין ומאבק לשחרורו מהכלא. יאסר אלדוסרי איש דת סעודי בולט. יליד שנת 1980. בוגר תואר שלישי בתחום הלכה אסלאמית משוואה. מרצה באוניברסיטת המלך סעוד בסעודיה. משמש כאמאם ודרשן מסגד אלדח'יל בריאצ'. מפעיל אתר אינטרנט בו מופיעים הרצאות ושיעורים שלו בתחום האסלאם. מופיע בתוכניות טלוויזיה הסעודית וגם בערוצים ערביים.

טז. ב-2 באוגוסט 2015 העלה נהאד ואכד צילומים מעימותים אלימים בין צעירים פלסטינים לבין כוחות הביטחון הישראליים. בפוסט שהעלה נכתב: "פלסטין והנשמה מאשרות לך..הכריזו מהפיכה".

